

به استادانم: ولادیلنا پاولوونا مورات و
پروفیسور یوری نیکلایویچ مارچوک

Моим любимым преподавателям:
Юрию Николаевичу Марчук,
Владилене Павловне Мурат

پیشگفتار

چه خوش است ناله من به نوا رسیده باشد،
دل پا شکسته من به دوا رسیده باشد.
صائب تبریزی

این کتاب حاصل بخشی از تجربه تدریس و پژوهش مؤلف در گستره آواشناسی زبان روسی است. هدف از تألیف این کتاب، ارائه مطالب آواشناسی زبان روسی به منظور آموزش و تدریس آن برای دانشجویان در دوره‌های ارشد و دکتری، به عنوان منبع درسی آواشناسی زبان روسی است. بخش‌های مقدماتی کتاب برای آموزش نکات اولیه و ضروری آواشناسی در دوره‌های کارشناسی مفیدند. با این حال به علت مشکل بودن فهم مطالب آکوستیکی آواشناسی و اهمیت توالی منطقی تدریس، توصیه نمی‌شود آواشناسی آکوستیکی و جزئیات فرایندهای واجی در دوره‌های کارشناسی ارائه شود.

این کتاب اولین کتاب تخصصی در رابطه با آواشناسی زبان روسی در ایران است و خلأ نبودن کتاب برای این درس را برای دانشجویان روسی برطرف می‌کند. روش ما در ارائه مطالب دروس، پیروی از معیارهای مکتب واج‌شناسی مسکو است.

در این کتاب سعی شده علاوه بر توضیح و تفهیم مطالب آواشناسی و واج‌شناسی روسی، با آوردن جدول‌های مناسب و مثال‌های مرتبط، آموزش آواشناسی زبان روسی تسهیل شود. انتخاب زبان فارسی برای توضیح مطالب بدین سبب است که دیگر محققان در رشته‌های دیگر زبان‌های خارجی و زبان‌شناسی نیز از چندوچون و کم‌وکیف روش‌های پژوهشی مطالب آواشناسی براساس مکتب فونولوژی مسکو مطلع و بهره‌مند شوند.

روش تنظیم و ارائه مطالب در این کتاب علاوه بر الگوبرداری از نحوه تدریس این درس در دانشگاه دولتی مسکو، توأم با ابتکاراتی بوده که حاصل تجربه تدریس پانزده ساله آن در دوره‌های کارشناسی ارشد در دانشگاه تهران و دانشگاه تربیت مدرس و دوره‌های دکتری آموزش زبان روسی دانشکده زبان‌ها و ادبیات خارجی دانشگاه تهران فراهم و تدوین شده است. امیدوارم

همکاران، دانشجویان و کلیه علاقه‌مندان رشته‌های زبان روسی با مطالعه کتاب و ارائه نظریه‌های ارشادی خود، مرا در ارتقای مطالب در چاپ‌های بعدی یاری رسانند.

در خاتمه، جا دارد بعد از سپاس از حضرت حق در توفیق انجام این کار، مراتب قدردانی خود را از جناب آقای دکتر سید حسن زهرایی، دوست و همکار ارجمند در گروه روسی و سازمان «سمت» و دست‌اندرکاران آن سازمان، به‌واسطه ترغیب و ایجاد انگیزه در انجام این کار، تشکر کنم.

وظیفه خود می‌دانم از خانم آکسانا واسیلوونا کازاکووا (Оксана Васильевна Казакова - Marino Institute of Education)، استاد زبان روسی انیستیتوی آموزشی مارینو، به دلیل راهنمایی‌ها و وسواس ایشان در طراحی تصاویر واج‌گای بیولوژیک اصوات روسی، تشکر کنم.

همچنین از سرکار خانم زهره حلیمی نیز که تایپ و صفحه‌پردازی این کتاب را به‌خوبی به‌انجام رساندند، سپاسگزاری می‌کنم.

علیرضا ولی پور

دانشکده زبان‌ها و ادبیات خارجی دانشگاه تهران

دی 1392